

Egy igazi baptista a baptizmusról

Egy kiváló német baptista vezérférfiú tollából feltűnést keltő füzet jelent meg a Ruferstimmen sorozat 5. füzeteként: Die Entwicklung des Baptismus in Deutschland. Szerzője Grage H. W., ki magáról azt írja a füzetben:

„Én is baptista vagyok, régi baptista nemzetség sarja, az ősi hamburgi törzsből. Nem külső ember hangja tehát az, melyet a következő sorokban magyarul is megszólaltatunk, nem egy hitehagyóé, ki a kifelé vezető utat keresi, mert így ír pár sorral előbb: „Isten a baptizmust nem vetette el.” Majd később: „Mi lesz a németországi baptizmusból? Nem tudom, Isten tudja egyedül. Talán valami jobb.” Tehát reményét sem vesztette el teljesen, csak az a bizonyosság hiányzik belőle, mely a baptista vezető férfiakat jellemezni szokta, mikor a nagy nyilvánosság előtt nyilatkoznak saját mozgalmukról: S mikor hajlandók az Isten egyedül kiválasztott egyháznak feltüntetni. Szerzőnknek bátorsága van annak a hangnak, mely titokban bizonyára minden mélyre látó és őszinte baptistának szívében nálunk is fel-felhangzik, a nyilvánosság előtt is kifejezést adni. S mivel a hang, őszinte, bátor és igaz, azért elismerés és megszívlelés érdemli meg a mi sorainkban is. Ő maga írja: „Nem becsülöm túl azokat a következményeket, melyeket egy őszinte véleménynyilvánítás eredményezhet. A hitvallás bátorsága nálam többnek számít, mint a társadalmi védelem, mint testvérek, mint szolgálatban álló kollégák védelme. Szabadságomat nem adom el valamely a gyülekezetben viselt hivatalért s még a gyülekezethez való tartozásért sem. S azt gondolom, vég-eredményében ez kell, hogy minden keresztyén álláspontja legyen.” Hogy szavát jól megértsük, tudnunk kell, hogy a baptistáknál könnyen kizárnak valakit, ha meggyőződése a vezető testvérek meggyőződésével nem egyezik.

Szerzőnk rámutat arra, hogy a 100 éves múlttal dicsekvő német baptizmus eredeti álláspontjától eltért. Távol van attól, hogy azt az eredeti álláspontot mindenestől helyesnek fogadja el. Ellenkezőleg rámutat arra, hogy az alapító baptista vezérek „bizonyágtevő bátorsága” is oly tűz eredménye, mely a tanításért és külső egyházalkotmányért lobogott s inkább a helyes hitűség (ortodoxia), mint a helyes hit vezette őket. S ez a kezdetbeli álláspont döntötte el a baptizmus egész későbbi fejlődését. S ez a „főleg formára, külsőre irányuló mozgalom” sok helyt a német nép szívéből lényegileg idegen maradt. Ez a meglátás lebeg előtte, mikor magában a baptizmusban, két áramlatot különböztet meg, melyek szerinte alapvető különbséget árulnak el, s melyek vagy nyilvános szakításra fognak vezetni, vagy

vagy a hivatalos uralkodó irányzat elnyeli a másikat, a belsőségre törekvőt. Ez az uralkodó irányzat a decentralizáció jelszavával indulva meg, előbb a hamburgi vezetést támadta meg, majd nyíltan kimutatta igazi lényegét, amikor egy csomó férfi a legmagasabb állásokra kezdett törekedni, majd társadalmi elismerést és állami jogokat kívánt meg és „most minden eszközzel kopogtat az állami vallásos fegyház ajtaján és jóságos bebocsáttatásért könyörög.” „S mindezt néhány prédikátor és vezető munkálja, kiket tehetségük és önbecsülésük nem hagy nyugodni, míg hierarchikus (papuralmi) vágyaik őket a baptizmus élére nem hozzák, míg egy „primus inter pares”, vagy „*servus servorum um Dei*”, a „*Pontifex Maximus*” az „isteni helytartóságot” ezt a baptizmusban is szilárdul a kezében nem tartja.” „Ezek az emberek nem látják, hogy teljes erővel arra törekszenek, amit magukon igen élesen kifogásolnak s elvetendőnek és bibliaellenesnek tartanak. Ez pedig a lefelé vezető út, a romlás útja.” E mondatának bővebb kifejtése ítélet a baptizmus egész létrejötté felett: „oly fontos dologban, mint egy új vallásos közösség alapítása, mely magát a legbibliaszerűbbnek mondja, s mely minden létező keresztyén-vallásos egyház és közösség ellen tiltakozik s mely aztán fennállásának első száz éve után már nyilvánosan azt képviseli, ami ellen harcot jelentett be, ezzel szemben (a mondatszerkesztés nem tökéletes) helyénvaló megkérdezni, vajon nem kell-e a vezetőket, úgy a holtakat, mint mindenképp az élők felelősségére vonni.”

13). A baptizmus németországi alapítói és első képviselői lelkiismeretük kényszerítve Istentől indítva azt a célt tűzték maguk elé, hogy oly gyülekezetet alkotnak, mely lényegében és megjelenésében az apostoli kornak teljesen megfelel. Ha az egyes eseteket és az állhatatosságot nézzük, nehéz megmondani, hogy a terv megvalósítása mennyire sikerült, kivált miután ez az apostoli gyülekezet megítélésétől is függ, mely felől a vélemények eltérők. Annyi bizonyos, hogy már az apostolok idejében aggasztó visszasságok voltak ama gyülekezetekben. S e visszasságokat az idő folyamán szellemi, mennyei levegő nemcsak nem győzte meg, hanem az ellenkező történt: az apostoli egyházakból a tanítás és élet minden tévelygését magában hordozó pápai egyház lett.

Az egyháztörténelem mind a jelenkorig azt tanítja, hogy minden oly vallásos mozgalom, mely az egyházi hanyatlás ellen való tiltakozásból állott elő, aránylag rövid fennállás után minden kivétel nélkül ugyanarra a sorsra jutott. El kell tehát fogadnunk, hogy a jelenkorban is minden új vallásos mozgalomnak hasonló lefolyása lesz, és hogy ez kikerülhetetlenül bekövetkezik. Hogy e végkövetkeztetés helyeslésre talál-e, vagy nem, az a tényálláson semmit sem változtat. Aki helyesli, csak mélységes, néma gyásszal teheti azt”. Megrendítő ha egy olyan munkát, melyben a lehető legmagasabb gondolatok központosulnak, melyek

embereket megtölthetnek, s melyet egyesek a meggyőződés kényszere alatt életfeladatukká tettek, egyszer csak kivehetetlennek ismerünk fel. De úgy latszik, nincsen egyéb hátra. Már most is a legkínosabb eredmények előtt állunk. Legjobb prédikátoraink és gyülekezeti tagjaink közül többen meggyőződésükként hangoztatják, hogy mint közösség belső valónkban és életünkben fejlődésünknek sajnálatos útján az általános visszatérés lehetőségén már túlhaladtunk, E tényállással szemben nem kerülhetjük ki azt a vallomást, hogy „nem vagyunk jobbak atyáinknál.”

Időről időre egyesek és egész gyülekezetek is azt hitték, hogy kikerülhetik ezt, - mi, mint gyülekezet magunkra nézve magától értetődőnek tartottuk ezt.

Az egyházban egyes körök elkülönült közösségekben a haláltól elmenekült. A „gyülekezet” (a darbysták) a leghatározottabb lépést tették ez irányban. Ezek azt hiszik, hogy az Írásban az Úr világos utasítását találták arra, hogy közösségeket ne alapítsanak. Ám a mozgalom képviselőinek rendkívüli önámításra van szükségük, hogy azt higgyék, hogy ezzel az eszközzel a hanyatlást kikerülhetik. Egyébként nemcsak az uralkodásra való törekvés található náluk erősen kidomborodva, hanem a papuralmi rendszer náluk még erősebb kiképzésre talált, mint más körökben. S ez itt annál visszataszítóbb, mert hangzatos, kenetes szólásmódjaikban álláspontjukat, mint a Szent Szellem különös megvilágításának eredményét tüntetik fel. Különbségek már itt is gyökeres meghasonlásra vezettek.”

A füzetke második fejezetében Grage azokra a pontokra mutat rá, melyekben a baptizmus a kezdetleges álláspontot megtagadta és elhagyta. Különösen a vasárnap megszentelésének kérdése foglalkoztatja, minél természetesen az eredeti törvényeskedő baptista álláspontot sem védelmezi, de az újat nem az evangéliumi szabadsággal, hanem az ellaposodással magyarázza. Kifogásolja, hogy a régi baptisták a vonatot nem használták arra, hogy az összejöveteleken résztvehessenek, inkább éhezni hagyták a gyülekezetet. Ma azonban arra használják a vonatot a baptisták, állapítja meg, hogy az összejöveteleket kikerüljék. „Meggyőződésem szerint őseink több dologban fonák, korlátozott véleményt alkottak...”.

Amit visszaesésként panaszolok fel a baptizmusban és nagyon komolynak tartok, annyira, hogy ez jövőnket pecsételi meg, az abban áll, hogy majd minden változás gondatlanságból és közönyből fakad nálunk... Azzal vádolom a baptizmust, hogy nagyon fogyatékos viszonyban van az Új-Testamentum Szellemével...

Őseink a lelkiismeret törvényes beállításában tévedtek, a mai egyetemes irány a közöny következménye, amely teljesen kizárja a keresztyénségben való belső megalapozottságot.” „Ebben az állapotban van a jelenkori baptizmus. Semmiféle külső elhárító eszköz nem tartóztatja fel a dolgok lefolyását, csak siettetheti.

Azonban hiábavaló az a világos látása a szerzőnek, ő is ámítani kezdi magát még ugyanazon az oldalon, amikor arról kezd beszélni, hogy maradt most is olyan férfi a baptisták között, akik nem hajoltak mag a Baál előtt. Ezt szívesen is hisszük neki, ő minden esetre az egyik legelső köztük, de nem változtat semmit azon a következtetésen, amit könyvéből egyedül lehet levonni, hogy a baptisták kitűzött céljukat, a tökéletes földi gyülekezetet nem érték el, egyszerűen abból az okból, mert ez, mint a szerző is mondja, elérhetetlen és az a kudarc nem oly bántó a nagy egyházaknál, melyek soha ilyen célt maguk elé nem tűztek, mint a baptizmusban, mely elszakadását azzal a reménységgel okolta meg. „Megismétlem állításomat, hogy közösségünk semmiféle más fejlődésen át nem mehetett, mint ezen, amelyen átesett és hogy e lefelé vivő úton tovább fog menni és tovább kell mennie. Mint mondtam, az egyháztörténelem azt mutatja, hogy minden keresztyén-vallásos mozgalom aránylagos rövid fennállás után külsővé lesz és elvilágosiasodik. Saját történetünk pedig azt tanítja, hogy ezen az úton már nagyon is messzire jutottunk. Ha a baptizmus arra föleszmél, vagy talán meg is akar fordulni, az a történelemben az első példa lesz erre, de az ki van zárva!”

„A történelem - s a német baptizmusé is - azt bizonyítja, hogy a mai kor minden mozgalmát az a vágyakozás, az a ködkép - hatja át, hogy a bibliai vallásos életeszmenyt megvalósíthatja. Ez a sóvárgás felfuvalkodásra és csalódásra vezet. *Azt hiszem, ennek az igaz baptista embernek bizonyítétele minden további kommentár nélkül is sok tanulságot tartalmaz számunkra.*

„Csia Lajos - feljavított kézírata.”

Megjegyzés:

Nagyon fontos megjegyezni e leírat kapcsán, hogy ma is hajlamosak vagyunk más-más egyházakat kritikus szemmel nézni, és kritikákat megfogalmazni. „Az én meglátásom az” és ez a szerencsénk, hogy Krisztus szemében egyéneként tekint reánk, és nem az elfogadott egyházmodellek alapján ítéli meg a keresztyén emberek hitéletét. Viszont nagyon fontos az, hogy az utolsó időkben a *Laodiceiai* „langyos” korszellemből kijöjjünk, és megéljük hitelesen - nem vallásos módon - a Krisztussal való közösségünket.

„A szerkesztő megjegyzése”